

Til
Kunnskapsdepartementet
postmottak@kd.dep.no

Tillegg til tidligere innspill til stortingsmeldingen om ungdomstid og 5.-10. trinn Mer praktisk og variert undervisning

Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen (KKS) takker for et nyttig møte mellom Kunnskapsdepartementet og de nasjonale sentrene 31.8.23, og for muligheten til å komme med ytterligere innspill.

KKS applauderer at regjeringen vil bevilge 120 mill. til utstyr for å få til en mer praktisk orientert opplæring. I vårt innspill til ny stortingsmelding om 5.-10.trinn, 30.06.23, og i vårt framlegg og PP for KD 31.08.23, har vi meldt inn nettopp oppgradering av verksteder og utstyr som en vesentlig faktor for å realisere mer utforskende, praktisk og relevant læring.

Med utgangspunkt i tilføring av nevnte midler følger også skolenes behov for kompetent pedagogisk personale, slik at nytt utstyr faktisk skal kunne tas i bruk og implementeres i mer praktisk og variert undervisning. Kompetansebehov i skolene, manglende vektlegging av praktiske og estetiske fag i grunnskolelærerutdanningen, samt kompetansekrav til lærere er faktorer vi mener påvirker både den enkelte lærers og profesjonsfelleskapets muligheter for å imøtekomme krav om mer praktisk og variert undervisning. Dette har vi tidligere har spilt inn. I dette tillegget vil vi derfor sette opp noen konkrete punkter/mulige initiativ der KKS, i samarbeid med andre aktører, kan bidra til ønsket om å styrke det som i Hurdalsplattformen omtales som praktisk læring og praktiske læringsmetoder i alle fag.

- Tverrfaglige samarbeid mellom flere sentre og Udir for å lage en type "kompetansepakker" som formidles til skolene. Pakkene bør inneholde "analyse" og refleksjon knyttet til Overordnet del og læreplaner for fag, samt teori og anvendt teori gjennom tverrfaglig, praktisk arbeid i profesjonsfelleskapet. Formidling av pakkene bør både være fysisk og digital og bør kunne skreddersys etter skolenes behov.
- Dekomp – kunne utdanningsmyndighetene gitt mer eksplisitte føringer når det gjelder skolenes satsinger knyttet til praktisk og variert undervisning?
Det er viktig at utdanningsmyndighetene stiller krav med begrunnelser, ikke bare forventninger, om hvorfor praktisk og variert undervisning skal prioriteres.

Postadresse

Nord universitet
Postboks 1490
8049 Bodø

Avdeling: KKS - Nasjonalt senter for kunst og kultur i
opplæringen

E-post: postmottak@nord.no

Internett: www.nord.no

Org. nr.: 970 940 243

Saksbehandler: Hilde Hermansen og Merete
Hassel

E-post: kunstkultur@nord.no

Telefon: 75 51 75 21

Sentralbord: 755 17000

- Ny stortingsmelding bør i større grad definere og utdype hva som legges i begrepet praktisk. Dette bør også nasjonale sentre ha en refleksjon rundt, knyttet til de spesifikke fagområdene vi representerer.
- Nasjonale sentre kan bidra med sin kompetanse inn i lærerutdanningene for å styrke tverrfaglig samarbeid mellom fagene. Ønsket undervisningspraksis må modelleres i lærerutdanningene slik at nyutdannede lærere har verktøy og metodikk for å møte intensjonene i LK20/LK20S. Dette kan ses i sammenheng med punktet under.
- Utvide kompetansen hos lærerutdannere innen estetiske læringsprosesser og praktisk og variert undervisning. Rapporten *Estetiske læringsprosesser i grunnskolelærerutdanningene. Helhetlig, integrert og forskningsbasert?* viser store sprik og varierende vektlegging i de ulike lærerutdanningsinstitusjonene når det gjelder å etterfølge nasjonale retningslinjer og forskrifter knyttet til estetiske læringsprosesser. Hovedkonklusjonen var at estetiske læringsprosesser synes å være lite integrert i grunnskolelærerutdanningene. Å ta tak i dette vil være et svært viktig tiltak for å gjøre undervisningen mer motiverende, praktisk og variert for både lærerstudenter og elever i grunnskolen.
- Stimulere til økt forskning på bruk av praktiske og variert undervisning i ALLE fag.
- Bistå Udir i arbeidet med tillegg nr 18 til tildelingsbrev til Utdanningsdirektoratet for 2023 med oppdrag 2023-023 om å styrke skolenes arbeid med fagfornyelsen – gjennom kompetansebyggende tiltak til profesjonsfelleskapene og videre utvikling av konkrete støtteressurser for lærerne gratis tilgjengelig i KKS sin digitale ressursbase.

Allerede planlagte tiltak

- En felles nasjonal konferanse som de nasjonale sentrene skal samarbeide om å arrangere i 2025, med tematikken estetiske læringsprosesser.
- En stipendiatstilling ved KKS, knyttet til estetiske læringsprosesser i grunnskolelærerutdanningen, kommer snart på plass (søknadsfrist 18.09). Dette vil kunne styrke tiltakene i kulepunktene over.
- KKS arrangerer i januar 2024 en nasjonal konferanse for lærerutdannere innen kunst- og håndverksfag. Denne gangen er nettopp VERKSTEDET hovedtema for konferansen og vi etterspør abstrakt innenfor tematikken (frist 1.10).

Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen mener at en sterkere satsing på praktiske og estetiske fag i skole og grunnskolelærerutdanning, gjennom kompetanse og rammefaktorer, vil være et sentralt bidrag til mer praktisk og variert undervisning. Et mangfold av elever krever et mangfold av læringsstrategier.

Med vennlig hilsen

Ann Karin Orset

Senter- og forskningsleder

Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen (KKS)

Fakultet for lærerutdanning og kunst- og kulturfag, Nord universitet

Postadresse

Nord universitet
Postboks 1490
8049 Bodø

Avdeling: KKS - Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen

E-post: postmottak@nord.no

Internett: www.nord.no

Org. nr.: 970 940 243

Saksbehandler: Hilde Hermansen og Merete Hassel

E-post: kunstkultur@nord.no

Telefon: 75 51 75 21

Sentralbord: 755 17000

Litteratur

Arnesen, H. S., Steffensen, K., Foss, E. S., Lervåg, M.-L. & Kaute, E.L. (2023). *Lærerkompetanse i grunnskolen. Hovedresultater 2021/22 (2022/50)*. Statistisk sentralbyrå.

<https://www.ssb.no/utdanning/grunnskoler/artikler/laererkompetanse-i-grunnskolen.hovedresultater-2021-2022/>

Berge, J. (2016, 13. april). AP: Bekymret for at det blir for mye teori i skolen. *Nettavisen*.

<https://www.nettavisen.no/artikkel/ap-bekymret-for-at-det-blir-for-mye-teori-i-skolen/s/12-95-3423213056>

Bjørnstad, G. B., & Ellinggard, S. (2023). *Performative innganger til undervisning : perspektiver på skapende læring med tverrfaglige tema*. Universitetsforlaget.

Brenna, T. (2023). *Hode og hender : læring, tillit og fellesskap i en mer praktisk skole (1. utgave.)*. Res publica.

By, I. Å., Holthe, A., Lie, C., Sandven, J., Vestad, I. L., & Birkeland, I.M. (2020). *Estetiske læringsprosesser i grunnskolelærerutdanningene. Helhetlig, integrert og forskningsbasert?* Rapport til Kunnskapsdepartementet, 24. juni 2020.

<https://www.regjeringen.no/contentassets/ea18f23415a14c8faaf7bc869022afc2/estetiske-laringsprosesser-i-grunnskolelarerutdanningene.pdf>

Djupedal, E. F. (2023, 26. juni). Drill og hvit saus på timeplanen. *Adresseavisa*.

https://www.adressa.no/midtnorskdebatt/i/BWevxg/drill-og-hvit-saus-paa-timeplanen?fbclid=IwAR1ZNPVH9R4AW-xSBg5pFwn-mgklyTOMFuKEiUEWh3Cv_uj-qLfyKliU_G4

Forsbakk, B., Nilsen, N. O., & Lekang, T. (2023). *Kompetanse for profesjonalitet og skoleutvikling*. Universitetsforlaget.

Forskrift om plan for grunnskolelærerutdanning, trinn 5–10. (2016). *Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanning for trinn 5–10*. (LOV-2005-04-01-15-§3-2). Lovdata.

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-06-07-861>

Hanssen, N.B., Hassel, R.M., Haugen, T. & Sæther, M (2022). *Kunstens muligheter i spesialpedagogisk arbeid*. Universitetsforlaget

Hauge, E.S., Simonsen, M. F., Opdal, I. M., Weschke, S. & Meltevik, S. (2023) *Kunst- og kulturfag på vent? Kartlegging og analyse av kunst- og kulturopplæring i grunnskolen i Norge 2022*. (Oxford Research 2022/12) , Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen.

<https://kunstkultursenteret.no/wp-content/uploads/2023/05/Kunst-og-kulturfag-pa-vent-2023.pdf>

Karlsen, K. H., & Bjørnstad, G. B. (2020). *Skaperglede, engasjement og utforskertrang : nye perspektiver på estetiske og tverrfaglige undervisningsmetoder som redskap i pedagogisk virksomhet (1. utgave.)*. Universitetsforlaget.

Kunnskapsdepartementet. (2017). *Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen*. Fastsatt som forskrift ved kongelig resolusjon. Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020.

Postadresse

Nord universitet
Postboks 1490
8049 Bodø

Avdeling: KKS - Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen

E-post: postmottak@nord.no

Internett: www.nord.no

Org. nr.: 970 940 243

Saksbehandler: Hilde Hermansen og Merete Hassel

E-post: kunstkultur@nord.no

Telefon: 75 51 75 21

Sentralbord: 755 17000

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/verdier-og-prinsipper-for-grunnopplaringen/id2570003/>

Mejbo, K. (2021, 11. mai). Krever sløydsal og skolekjøkken på alle skoler og flere timer i kunst og håndverk. *Utdanningsnytt*. <https://www.utoanningsnytt.no/kunst-og-handverk-praktisk-undervisning-praktisk-estetiske-fag/krever-sloydsal-og-skolekjokken-pa-alle-skoler-og-flere-timer-i-kunst-og-handverk/284518>

Statistisk sentralbyrå. (2023). *Lærerkompetanse i grunnskolen. Hovedresultater 2021/22*. <https://www.ssb.no/utdanning/grunnskoler/artikler/laererkompetanse-i-grunnskolen.hovedresultater-2021-2022/>

Universitetet i Oslo. (2021, 12. januar). *Læring gjennom å utforske*. Det utdanningsvitenskapelige fakultet. <https://www.uv.uio.no/forskning/satsinger/fiks/kunnskapsbase/elevaktive-arbeidsformer/lering-gjennom-a-utforske/>

Universitet og høgskolerådet. (2018). *Felleskapittel – Nasjonale retningslinjer for lærarutdanningane*. <https://www.uhr.no/f/p1/i4fbd09e0-6a5f-4a13-9e89-3971c57cfa5d/fellestekst-for-retningslinjene-for-alle typer-av-larerutdanning-oppdater-15022023.pdf>

Utdanningsdirektoratet. (2019). *Vurderinger og anbefalinger fra eksamensgruppa*. <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/fagfornyelsen/gi-innspill-pa-skisser-til-nye-lareplaner-pa-studieforbereende-fag-elevene-velger-pa-vg2-og-vg32/>

Wibe, H.W. (2023, 16. august). Mindre skjerm og mer sløyd – la barna skape. *Nationen*

Postadresse

Nord universitet
Postboks 1490
8049 Bodø

Avdeling: KKS - Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen
E-post: postmottak@nord.no
Internett: www.nord.no
Org. nr.: 970 940 243

Saksbehandler: Hilde Hermansen og Merete Hassel
E-post: kunstkultur@nord.no
Telefon: 75 51 75 21
Sentralbord: 755 17000